

N:o 5.

Af Herr **Schotte**: *Angående förändrad lydelse af 4 § i förordningen den 7 Maj 1880, om nya vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.*

Då det inträffat vid bankafdelningskontor å landet, att protest å vaxel, hvilken å förfallodagen icke blifvit infriad, icke kunnat erhållas, emedan både kronofogde och länsman varit under flere dagar bortresta i tjänsteärenden, hvarjemte afståndet till närmaste stad varit så stort, att icke någon magistratsperson derstädes kunnat anlitas, har således med nuvarande lagstadganden fullkomlig omöjlighet uppstått att å en sådan vaxel erhålla vederbörlig protest. Enär de enskilda bankerna pläga betjena allmänheten och hvarandra med inkassering af vaxlar äfven vid bankkontor, som äro belägna på landsbygden, men dylika fall som det ofvan nämnda kunna inträffa hvar som helst på landet, synes ett verkligt behof vara för handen, att på landsbygden i närheten af bankkontor äfven andra personer finnas, som vore berättigade att verkställa vaxelprotester. Lämpligast synes mig i detta fall vara, att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i de särskilda länen, hvilka inom sitt län naturligtvis ega den fullständigaste och noggrannaste personalkänedom, erhöles rättighet att på de platser, der sådant kunde anses behöfligt, till vaxelprotesters utförande förordna personer, som kunde synas dem lämpliga och dugliga till detta uppdrags utförande. För att ådagalägga, att denna fråga af vårt lands bankmän anses vara af icke så ringa vikt, torde det tillåtas mig att här få meddela 9:de momentet af de enskilda bankernas syndikats berättelse till 1885 års allmänna bankmöte, så lydande:

9:o) »Uti en till syndikatet inkommen skrifvelse har Herr Bankdirektören Ossbahr, med förmälan huru som vid Hernösands Enskilda

banks afdelningskontor i Örnköldsvik nyligen inträffat, att en vaxel, som från annan bank emottagits till inkassering, icke kunnat vid bristande liqvid protesteras till följd deraf, att så väl kronofogden som länsman varit under flere dagar i tjensteåligganden från orten bortresta, och kontoret ej heller kunnat vända sig till vederbörande magistratsperson, då närmaste stad vore belägen på 120 kilometers afstånd från Örnköldsvik, hemställt, att då dylika fall kunde inträffa vid alla bankkontor belägna på landet, men förevarande fråga vore af allt för allmänt intresse att med tystnad förbigås, så vida möjlighet förefunnes att derutinnan erhålla rättelse, syndikatet måtte företaga frågan till behandling i och för utredandet af de medel, som möjligen förefunnes att få den påpekade olägenheten afhjelpat.

Syndikatet, som tagit denna fråga i öfvervägande, har lika med motionären funnit nu anmärkta förhållande innefatta en verklig olägenhet, hvilket syns syndikatet bäst kunna afhjelpas derigenom, att rättigheten att å landsbygden ombesörja protest af vaxlar uppdroges åt, förutom kronofogden och länsman, jemväl andra personer, såsom till exempel stämmingsmännen, hvilka härtill syns syndikatet lämpligast.»

Vid mötet mellan de enskilda bankernas ombud i Stockholm den 14 September 1885 förekom också denna fråga till öfverläggning, och torde jag ur § 7 af protokollet för detta möte få anföra följande:

»Föredrogs en från Herr Bankdirektören Ossbahr till syndikatet inkommen skrifvelse — — — syns syndikatet härtill vara lämpligast.»

»Efter någon diskussion i ämnet beslöt mötet såsom sin åsigt uttala önskvärdheten af en lagförändring i den af motionären föreslagna syftning, till vinnande af hvilket ändamål bankombuden, hvar i sin trakt, borde verka för att en motion i ämnet vid nästkommande riksdag framlades.»

På grund af dessa förhållanden får jag äran föreslå, att fjerde paragrafen i Promulgationslagen af den 7 Maj 1880 måtte erhålla följande förändrade lydelse:

§ 4.

I fråga om verkställande af protest stadgas:

Protest må verkställas, förutom af Notarius publicus på sätt i § 81 nya vexellagen stadgas, i stad af magistratsperson och å landet af kronofogde eller länsman i orten, eller af magistratsperson från närmaste stad, eller af annan person, som af Kongl. Maj:ts

Befallningshafvande i länet blifvit dertill förordnad; och skall dervid ojäfvigt och skrifkunnigt vittne närvara.

Protokoll, i hvilket protest blifvit införd, skall ock af vittnet underskrifvas.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm i Januari 1886.

G. V. Schotte.

N:o 6.

Af Herr **Wærn, Carl Fredrik:** *Om införande af ett stadgande att bruksegare, som innehar åborätt till något under bruket skatteköpt hemman, skall vid skattemannarätten bibehållas, äfven i det fall att bruket nedlägges.*

Genom Kongl. Maj:ts nådiga förbud emot flyttningen af smiden och hammarskatt den 11 December 1766 stadgades, att skatterättigheter å kronohemman, hvilka för något bruks skull samt till dess hjälp blifvit från kronan inlösta, skola, om bruket nedlägges, hemfalla till kronan eller bördeman; dock att i förra fallet åboen vid sin lösningsrätt bibehålles emot köpeskillingens erläggande till kronan, utan att bruket någon åborätt tillerkännes.

Genom Kongl. skrifvelsen den 3 Februari 1855 förklarades att, då vid inträffande åboledighet å de till brukens understöd skattesålda kronohemman icke någon till åboskapet berättigad person af den siste åboens slägt finnes, besittningsrätten å hemmanet, så vida bruket ej är nedlagdt, tillkommer bruksegaren.

Genom Kongl. kungörelserna den 24 Maj 1878 och 23 December 1881 har slutligen i afseende på de under bruken skatteköpta hemmanen blifvit stadgadt, att den som innehar åborätt till sådant hemman skulle ega rätt att till vederbörande bruksegare öfverlåta sin åborätt samt att bruksegaren å sin sida skall vara berättigad att öfverlåta sin skattemannarätt till sådant hemman åt den, som å hemmanet innehar